

La Comarca Olotina

SETMANARI CATALÀ

SURTIRÀ CADA DIJOUS.

TALLER DE MÁRMOLS

DE TOTES PROCEDENCIES

JOAN GUIU

Escultor tallista.-FIGUERES

Se construheixen monuments, panteons, creus sepulcrales, xameneyes, inscripcions, escuts y ornametacions pera edificis, escalons, piquès pera aygua beneyta, baldoses, fregadors, banys, mostradors pera carnicers, rentamans, taules pera café, *lavabos* pera barber, taules de totes mides, etc., etc.

Especialitat en l pidas mortuories.

PERA ARRENDAR

Una ploma ó ploma y mitja d' aygua de Sant Roch.

Informaran en la impremta d' aquest setmanari.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Un any. . . . . 500 pessetes
 Un trimestre. . . 150
 Pago adelantat.

DIRECCIÓ

Redacció y administració
 carrer Clivillers n.º 14.

PER COMUNICATS,

anuncis y suscripcions
 dirigir-se á la
 Imp. de Alzamora, Lorenzana, 6.

BUTLLA

de Nostre Santíssim Senyor Papa Pio V referent á la prohibició de lluytar ab toros y feres y á l' anulació de promeses y juraments introduhits en les mateixes coses per rahó del temps.

Pio, Bisbe, sirvent dels sirvents de Deu, pera perpétua memoria.

Pensant solícitament conforme Nos obliga nostre ofici de Pastor, en la salvació del poble del Senyor, que per la misericordia divina tenim confiada, sempre procurém apartar á tots els fidels de dit poble dels inminents perills dels coscos y de la perdició de les ànimes. Y, en veritat, encara que 'l detestable us de båtres en desafio introduhit pel diable pera conseguir la perdició de les ànimes per medi de la sanguanta mort dels coscos, fou prohibit per decret del

Concili Tridentí; no obstant, encara en moltes ciutats y altres llochs hi há gran nombre que no cessan de lluytar ab els toros y altres besties feres pera posar de manifest llur coratge y atreviment en els espectacles públichs y privats: d' ahont també 'n resultan molt sovint morts d' homes, mutilacions de membres y perills de les ànimes... Per lo tant, Nos, considerant qu' aquests espectacles en els quals s' atormentan en el circo ó en la plassa als toros y feres son contraris á la pietat y caritat cristianes, y volent que quedin abolits aquests sangnants y deshonestos espectacles, obra de dimonis y no de homes y aixís mateix desitjant provehir á la salvació de les ànimes en quant Nos fou concedit per Deu, prohibim y maném, baix penes d' excomunió y anatema pel mateix fet incurridores, á tots y á cada un dels Prímpeps cristians investits de qualsevulga potestat, aixís eclesiástica com civil, y encara de

la Imperial, Real ó qualsevol altra, com també á totes les Comunitats y Estats, que farán valdrer sempre nostra Constitució, pera que no permetin s'executin en llurs provincies, ciutats, territoris, pobles y llocs els espectacles en els quals tenen efecte les lluytes de toros y altres besties feres. Maném també als militars y á les demás altres persones, aixís de peu com de cavall, que no s'atrevescan á lluytar ab els toros y altres besties en dits espectacles. Y si algú d'aquets morís allí, no se li donga sepultura eclesiástica. Igualment prohibím, baix pena d'excomunió, als clergues, aixís Regulars com seculars que posseheixin beneficis eclesiásticos ó qu'estigán iniciats en Ordres Sagrades, l'assistir á tals espectacles. Y trenquém y anulém totes les obligacions, juraments y vots fins al present fetes y fets y qu' en lo successiu se fessen (lo qual terminantment prohibím) per qualsevols persones, Universitat ó Colegis que judiquin esser lícit lluytar ab toros en honor dels Sants ó esplendor de qualsevols solemnitats y festes eclesiásticas (les quals deuen honrar-se ab alabances divines, goigs espirituals y obres bones, no ab aquestes diversions), y, per lo tant, maném y declarém qu'han de tenir-se com trencats, anulats é il·lícits. Y maném á tots els Prímpeps, Comtes y Barons feudataris de la Santa Iglesia Romana, baix pena de privació dels feus que posseheixen de la mateixa Iglesia Ro-

mana, y exhortém en el Senyor als demás Prímpeps cristians y als predits senyors de Territoris, y en virtut de santa obediencia maném que, pera reverencia y honra del nom de Deu, fassin cumplir escrupulosament tot lo manat en llurs dominis y terres, segurs de que obtindrán de Deu la copiosa recompensa de tan bona obra. Y á tots els venerables germans Patriarques, Primats, Arquebisbes y Bisbes y als altres ordinaris dels llocs els maném, en virtut de santa obediencia, baix conminació del judici diví y amenssa de maledicció eterna, que fassin promulgar suficientment en llurs propies ciutats y diócessis les presents lletres nostres y que també procurin observarles baix les penes y censures eclesiásticas. No obstant, qualsevolga Constitucions y Ordenacions Apostóliques y excencions, privilegis, indults, facultats y lletres apostóliques existents en poder de qualsevols persones, sían de la qualitat y condició que sían, de qualsevol tenor y forma y de qualsevols clàusules, encara que sían de les derogatories y d'altres de més eficacia que les derogatories y no acostumades, com també de les irritants y altres decrets generals ó especials, encara concedits, aprobats é innovats *motu proprio* (es dir, espontáneament), ó d'altre modo. Ab les quals especial y expressament deroguém el tenor d'aquelles no obstant qualsevols altres en contrari. Y volém que les presents lletres se publi-

quin, com de costum, en Nostra Cancelleria Apostolica y al cap de munt del Camp de Flora, y que 's contin entre les Constitucions que pera sempre han de regir, y que a les copies, encara que sian impreses, que de les mateixes se fassin firmades de ma de algun notari publich y refrendades ab el sagell d' algun Prelat, se les hi doni la mateixa fe que 's donaria a les presents, si fossen exhib des o manifestades. Per tant, a ningú sia licit infringir o temerariament contravenir aquesta nostra prohibició, interdicte, cassació, anulació, decret, declaració, mandat, exhortació, derogació y voluntat. Y si algu pretengués atentarho, pensi que incorrerá en la indignació de Deu omnipotent y dels be^{at}urats Apóstols Pere y Pau. Donat^a a Roma, junt a Sant Pere, en el dia primer de Novembre del any de la Encarnació del Senyor mil cinchcents xeixanta sét, any segon de Nostre Pontificat.

Per la traducció:

J. Corominas, Diacon.

CARTA D' UN OLOTÍ

AL GENERAL XINO

TINCH-TI-PERE-TINCH.

Estimat general: pels diaris de *major circulació* m' he enterat de que trobeu en un apuro, y conech que no es cosa de riure. Ja us vaig dir ara

fa un any, quan vinguí a vendre barrelines y cues de torero: «Esteu massa be; teniu mines, grans riqueses, salut y feyna y molt arrós; manejeu calés en gran y ja ho veureu com aixó no durará gayre. Vindrán a robárvosho tot aquests que 's titulan els pobles civilisats de la terra», y ¡ay Tinch-Ti-Pere-Tinch! que ja 'ls teniu aquí, perque ningú pot esser felís en aquest món, ni els xinos, encara que sigueu del *Imperio Celeste*.

¡Rellatus! ¡Quina gatada fereu ab alló d' assassinar cristians! A fé de Deu que m pesa, perque aixís vos assembleu als progressistes d' Espanya. Ara, en quant als internacionals, garrotada de cego: sobre tot als inglesos y alemanys, que s' ho mereixen be.

D' aquí no us podem enviar socors; jo prou sé un medi, pitjor que cura de *salvador*, però com qu' estém sense garanties no us el puch dir. ¡Oh, si tornessem als temps dels apaga-llums, en que hi havia llibertat! Desseguida us ho diria *qui* es capás d' acabar ab tots els exércits qu' us voltan. Però no hi há més remey; un altre dia us ho esplicaré, punt per randa.

Mentres pogueu aguantarvos un parell de mesos, anirem be. En Roberts no pot pas eixirne d' allá baix, ni ara li poden enviar més forses. Tot lo més que rebrá serán unes quantes castanyes pelades y algunes lliures de xocolata, perque als soldats no 'ls hi fassa mal l' absentia del matí. En Krüger en-

cara 's remena y 'ls va apallissant y, si voleu qu' us digui la veritat, no hi crech pas ab lo que diuhen els diaris: lo que 'm penso es qu' aixó ho dirigeix un que 'n sab més que tots els altres generals del món y ho dirigeix desde dalt.

Lo que podriam enviarvos serian uns quants toreros que 'ns fan nosa y 'ns comprometen el bon nom, però com no tenim barcos, esperarem qu' en Silveia hagi acabat de regenerar la marina y allavors podreu contar ab nosaltres.

Disposeu, mentres tant, d' un amich de confiança, que desitja 'l triomf del débil y la humillació del fort.

De-Paqui-Ntin-Gui-Que-N-Mengi.

Diu l' adagi que de tontos tant n' hi há ab lletres com sense lletres, y una vegada vaig sentir un sabi, que de aquets últims ne deya tontos doblats. Sápigan per endavant, donchs, mos estimats lectors, qu' aixó ho ha dictat un tonto (modestia apart) y dich dictat perque d' escriure no 'n sé; es dir, soch sense lletres. Per tonto tothom me té y no vull ferhi tornes; prou que 'm consta qu' ho soch, y tant, que totes les **clatellades**, **dejunis** forsosos y altres **cástichs** de mos pares y senyor mestre,

no bastaren á ferme passar més enllá d' aquell ditxós cartell que 'n diuhen Jesús. Ab lo que tenia un xich de tras-sota era en manejar la bola y la baldufa, però sobre tot la baldufa. D' aquest joch era 'l *corsari* o pinxo; donava unes puntades y picotes qu' esquerdavan les pesses de dos quartos. Tant tirava ab la mà dreta com ab la esquerra. Jo vaig esser qui tragué la moda de tirarla y posarla á la mà sense tocar á terra, y la feya ballar de punta y de cornell, ab uns *caballs* que li donava que... ¡vaja, era l' amo y ningú volia jugar ab mí! Veusaquí qu' un dia, un bordegás á qui comen ava á pintarli 'l bigoti s' estava mofant de mí, mentres jo acabava de guanyar una partida, ahont hi posa ^{tot} els meus afanys per no pérdrela ^{per} m' hi anava mitja pesseta de plata qu' haviam apostat ab un company seu, á que ab cinch tirats treuria á fóra del cordó de la plassa una pessa de dos quartos que haviam posat al bell mitg. Ja feya 'l quart tirat y encara 'm faltava un bon tros. La baldufa era molt pesanta y no tenia empresa: per bon caball que li dongués no 'm veyá capás de guanyar la posta. Enrabiát y mitg avergonyit de veure que perdía'ls dos rals, me giro ab aquell estudiant, que duya una farella de llibres á sota l' aixella, y 'l vaig fer culpable de mon fracás, amenasantli un cop de pedra si continuava fentme nosa ó mofantse de mí. L' estudiant, rihent com un ximple, m' en-

sonya una baldufa grossa, d'alzina, molt ben feta, bona y encordillada. diguentme:

Jaga ab aquesta y veurás.—

Y s'amaga darrera meu. L'agafo, y al trobarla estacada ab el cordill perque'm rebotís per la cara y'm fes mal, cego d'ira, no faig més que dir:

Trenca games, trenca pens.....

Y a tall de qui tira una mandronada la rebitllo cap a la banda esquerra y fent mitja volta l'encerto tan be al mitg de la closca del estudiant, que li vaig ver un xiribech com el puny. Jo no hi tenia cap culpa; al menos es de pensar; però sí que vaig esser molt tonto d'admetre una arma del amic del meu contrari, però ell va esser *retento* al créures que l'home més entés en baldufes no s'atalayaria de la seva trampa, y mentres ell y el seu company cullian els llibres mitg desenquadrats de terra, jo fugia cap al carrer dels Sastres, ab la pesa de dos quartos y la posta á la butxaca, havent, ab tot y esser tonto, esquilat á un sabi.

Nasi Llarch.

CRÓNICA.

El diumenge passat á la nit, altra vegada els cornetes dels bombers y les pitos dels serenos resaren en alarma la població, porque se calava tot, en la fàbrica de D. Baldiri

Descals. Afortunadament no siguié res de importancia, ja que s'encengueren no més unes bales de borres que hi havia en una terrassa.

Molta fou la gent que hi acudí, no faltant-li les autoritats y alguns regidors.

Altra vegada poguerem veure 'l mal estat del servey d'extinció d'incendis, lo que no passá desapercbut á nostre digne Alcalde Sr. Sadera, y, per lo tant, creyém que s'farán tots els medis pera mellorarlo, puig de altra manera estém exposats á un conflicte qualsevol dia, que tots deplorariam.

El diumenge passat cap á la tarde s'envolá, semblant qu'havia de ploure molt; mes no passá l'amenassa de quatre gotes, que ni per treure la pols serviren.

La calor ha anat augmentant considerablement, fent uns dies asficsiants.

Ab un plé satisfactori inaugura ses tasques, ahir vespre, la companyia de sarsuela que treballa en el Teatro Principal y que dirigeix el Sr. Puig. La obra escullida fou la opera castellana *Marina*, que fou ben executada per tots els artistes que hi prengueren part, d'una manera que deixá satisfeta á la numerosa concurrencia qu'omplia la platea, palcos y galeries. Se guanyaren merescuts aplausos la típica Srta. Corona y 'l tenor Sr. Estany, qui, a pesar de no estar prou be de la *garganta*, se sostingué casi sempre á l'altura que devia estar. Els coros be, y tant la direcció artística com la musical perfectament.

Per diumenge vinent s'anuncia la sarsuela *El salto del Pasiego*, que desitgem proporcionar á la empresa una entrada com la de ahir.

La secció recreativa del «Centro de Católicos», posà en escena ahir les dues pessets catalanes en un acte cada una *Caborias* y *20.000 duros* y la sarsuela, catalana també y ab un acte, *Lo castell del Escorsó*.

La escullida concurrencia que hi assistí ne surtí sumament satisfeta.

Ab molta animació y alegria celebrá la seva festa 'l barri de Santa Magdalena, durant el dissapte, diumenge y dilluns prop passats.

També ahir celebraren la *gallarda* 'ls barris del Firal y carrer de Fluviá, quals festes continúan avuy y demá.

Segons uns programes que s' han repartit els vehins del carrer de Lorenzana celebran sa festa avuy, demá y demá passat. En la *gallarda*, que té lloch avuy, se tocará la sardana *La Padrina*, ab acompanyament de platets y bombo y d' una campana de la fundició d' en Barberí.

Aquesta sardana, composta pel mestre Carreras, es dedicada á la padrina d' una campana de La Bisbal, construhida en els tallers del Sr. Barberí.

Profusament s' han repartit també uns programes detallant les festes que 's celebrarán en el barri de Sant Ignasi, conegut per *Santo Negro*, durant els dies 29, 30 y 31 del corrent y 1 d' Agost.

Encara qu' en els referits programes se anunciá la *tornaboda* á la Déu grossa, sembla que s' ha cambiat la disposició, donchs hi há 'l pensament de celebrarla á la font Muixina.

Próximament vindrá a Olot la banda del regiment d' Assia, qu' esta de guarnició al castell de Figueres, á acabarhi de passar la temporada d' estiu.

Son varies les societats que, aprofitant sa curta estancia en aquesta vila, l' han contractada pera desempenyar algún número, y en la «Exposició Regional Olotina» hi tocará dues vegades per setmana al menos.

Ens han dit que la empresa d' aquest Teatro Principal se proposa posar en escena, per segona y última vegada, la ópera *Mariana*, á fi de que puguin conéixer tan preuhalda obra tots quants no poden assistirhi á la nit, el diumenge vinent á la tarde, havent aumentat la orquesta de dos artistes.

Si aixó es veritat, els hi augurém un pler y sentiríam que surtissen fallats nostres vaticinis.

Ab motiu de la projectada excursió del «Orfeo Catalá» a París, se veu privat de assistir á aquesta vila durant les prop vinentes festes del Tura.

En cambi, segons se 'ns ha assegurat, el tindré entre nosaltres y podrém tenir el goig de sentirlo per la inauguració de la «Exposició Regional Olotina», que, com ja se sab, deu tenir lloch al 15 d' Agost.

Probablement durant aquest estiu podrém tenir la satisfacció d' escoltar al célebre violinista D. Domingo Sanchez, que vindrá á passar una temporada entre nosaltres.

El darrer número d' *El Vendrellense*, setmanari del Vendrell, ens dona la falaguera nova de que desde 'l vinent número deixa la llengua castellana pera adoptar l' idioma de la terra.

El nou periòdich català porta 'l títol de *Lo Vendrellench*, setmanari comarcal del Baix Panadés, y deu haver publicat avuy, festa del Vendrell, son primer número.

Enviém á la redacció d' aquell periòdich la nostra enhorabona.

La *Lliga Regional* de Manresa ha publicat una magnífica lámina litogràfica en colors y or, contenint una colecció dels sagells emitits per la «Unió Catalanista» durant l' any 1899. De cada una de les emissions n' hi ha dos exemplars, combinats ab adorns de molt bon gust, entre mitg dels quals consta la xifra de cada emissió.

L' «Orfeó Mallorquí» de Palma, ha acordat iniciar una subscripció pera contribuir al objecte d' art ab que 's tracta d' adornar la senyera del «Orfeó Català».

Fel jutjat municipal de Lleyda ha sigut dictada sentència absolutoria en el judici de faltes seguit contra 'ls apreciables joves senyors Estadella y Pereña, per denuncia feta pel governador civil ab motiu de demanar el públich als coros, la nit de Pasqua, que cantessin *Els Segadors*.

Y donchs ¿qué 's pensava aquell senyor?

L' agrupació catalanista «Los Montanyenchs» s' ha adherit á la protesta y exposició formulades per la «Societat Barcelonina protectora dels Animals y de les Plantes» contra les corrides de toros. Dita agrupació té en projecte 'l medi de lograr que sían retirades de les «Arenas de Barcelona» les banderes catalanes y la de la ciu de Sant Jordi, pera quin fi demanará oportunament el concurs á altres entitats y corporacions.

¡Quín sarcasme! En l' enterro del nostre malaguanyat company de causa D. Emili Lopez y Sanmartín, efectuat en la ciutat de Lleyda 'l día 19 del corrent, el governador civil hi envia alguns números de policia.

¿Es que 's tractava de rendir un *obsequi* al qui sentia ver amor á la causa catalanista ó 's volían impedir certs actes imaginaris en els cervells d' aquella gent?

Cadascú que se 'n prengui la part que li convingui.

El día 15 del corrent foren presos á Vilafranca sis persones pel *tremendo delict*e de portar el breack adornat ab una bandera catalana. El 19 la guardia civil agafá á Vilanova altres quatre joves qu' acompanyavan á n' aquells al acte del *crim* y 'ls portá á la presó de Vilafranca á fer companyia als demás.

A les moltes gestions qu' han fet els diputats y les autoritats de Vilafranca y altres personalitats de Barcelona, ha contestat el Capità General enviant á Vilafranca al auditor de guerra Sr. Lasso pera que assessori al jutge instructor de la causa y, segons sia aqueix informe, se veurá com se resoldrà aquest assumpto.

Entre tant á Vilafranca 'ls presos son visitadíssims, rivalisant tothom en prodigalshi obsequis y portalshi vins, pastes, licors, tabacos y tot quant pugui felshi menos dolorosa la seva situació.

Avuy fa vuyt dies á Figueres un gos, propietat d' un vehí de Vilatenim, després de haver mossegat á alguns individus de la familia del seu amo, les emprengué á caixalades ab quants gossos trobava al seu pás.

Posat en observació 'l gos, dissapte morí de rabia furiosa.

Serveixi aixó d' avís pels que crían gossos *vaganunds*.

VARIETATS

Barnís blanch fi sense olor pera habitacions.

Pera obtenir aquest barnís, agàfense:

Almáciga en llàgrima pulverisada	2 unses.
Sandaraca en pois.	6 »
Trementina de Venecia.	4 »
Alcohol.	2 lliures.

Se barregen les substancies sòlides, se pulverisan y 's colöcan en un matrás (1), y 's posan en un bany de maría.

Aquest barnís té la ventatja d'esser barato, reuneix la brillantés y solidés, aviva les pintures sobre les que s'aplica, no dona cap mala olor y resisteix bastant la humitat.

Barnís blanch, que pot pulirse, pera les caixes de teles.

Pera fer aquest barnís, s' agafan:

Alcohol.	2 litros.
Almáciga en grá.	de 12 á 13 decágrams.
Sandaraca.	de 48 á 49 »
Goma clemi.	6 »
Trementina de Venecia	24 »

La goma clemi dona á n' aquest barnís una consistencia que 'l priva de tornarse farinós.

(1) Es molt útil pera que les resines no s' enganxin al fondo del matrás y pera que 's disolguin prompte posar unes quatre ó sis unses de vidre grosserament trinxat per cada lliure de resines.

MERCAT DE OLOT.

Preus en la Plassa, del dilluns últim.

MIDA DE 80 LITROS.

B'at.	15'50 Ptes.
Mastay.	14'00 »
Blat de moro.	13'75 »
Fajol.	12'50 »
Mill.	13'00 »
Panis.	13'00 »
Mongetes.	25'00 »
Fabes.	14'00 »
Besses.	14'00 »
Llubins.	09'00 »
Patates (carga).	08'00 »
Ous (dotzena).	01'00 »

SECCIÓ REL·LIGIOSA

Avuy, 26.—(Avans ÷).—Sta. Agna, mare de Ntra. Sra.

Div., 27.—S. Pantaleó mr. y Stes. Juliana y Semproniana vgs. y mrs., patrones de Mataró.

Dis., 28.—Ss. Nasari, Cels y Victor mrs.

Dium., 29.—Stes. Beatriu mr. y Marta vgs.

Dill., 30.—Ss. Abdón y Senén mrs. (vulgo S. Non y S. Nen) y Sta. Donatila vg. y mr.

Dim., 31.—S. Ignasi de Loyola fr.

Dimec., 1.—Ss. Pere ad-víncula y Feliu de Gerona y Stes. Fè, Esperansa y Caritat vgs. y mrs.

QUARANTA HORES.—Continúan en la iglesia parroquial de Sant Esteve.—La exposició de S. D. M. comensa á set hores del vespre.

Caldereria d' arám

Y TALLER DE REPARACIONS DE TOTA CLASSE
D' OBGETES DEL MATEIX METALL

DE A. BERNARD.

CONSTRUCCIÓ DE TOTA MENA DE PESSES D' ARÁM.
ESPECIALITAT EN ESTANYATS Y TUBERIES PERA MÁQUINES DE VAPOR.
CÓMPRA Y CAMBI D' ARÁM VELL.

4, Sant Rafael, 4

OLOT.

En la impremta d' aquest setmanari ha arribat un gran assortit de **TARGETES FELICITACIÓ** desde 0.75 ptes. el centenar fins a 6.

La medicació sulfurosa á dones mr. y mrs. pa

PER LES

GOTES-MARES SULFUROSES DE D. ...

ab les quals se preparan inmejorables aygues sulfuroses pera be-
guda, gatgarisació, pulverisació, banys sulfurosos, etc.—Curan:
herpes, escrófules, malalties de la pell, catarro pulmonars, tos,
enginyes, anemia, malalties secretes, etc.—Empolleta: 3 pessetes.

Farmacia de **D. JOAN CARDELÚS, OLOT**, y en totes les
principals farmacies.